

Blad oktober 2018

Kulturhuset, Bredgade 4, 8870 Langå.

Postadresse: Poul Lund Pedersen, Parkvej 11, 8870 Langå.

Museets hjemmeside: www.museumilangå.dk

Mailadresse.: pouloglilli@gmail.com

eller roarolesen@mail.dk

Kontakt: Poul Lund Pedersen tlf. 30307276

eller Roar Skov Olesen tlf. 21440296

Åbningstider:

Mandage i lige uger fra kl. 13.00 til 15.30

Tirsdag kl. 19.00 til 21.00

og via Lokal Historisk Arkiv torsdag kl. 14.30 til 17.30.

Du er altid velkommen til at kigge ind.

På museet arbejder vi i øjeblikket på at ændre lidt på vores udstilling om skomagerens værksted. Vi har en del effekter fra flere forskellige skomagere, meget ligger i kælderen, og vi forsøger at få plads til lidt mere i udstillingen, bl.a. ved at opsætte nye hylder på væggen som det ses i baggrunden.

På billedet ses Leif, Roar og Poul R. dybt koncentreret over ”Sko Valles” gamle arbejdsbord.

I blandt nogle af de seneste ting, vi har modtaget på museet, er dette vægur. Ifølge de oplysninger, der heldigvis fulgte med uret, har det hængt på stationsforstanderens kontor på Langå Station. Uret er indtil videre på vores værksted, der var lidt, der skulle limes, og glasset mangler. Det forsøger vi naturligvis at udbedre, så godt vi kan. Uret har formentligt haft en dekoration øverst, antagelig med det gamle DSB logo i træ, et hjul forsynet med vinger, men det fulgte desværre ikke med uret.

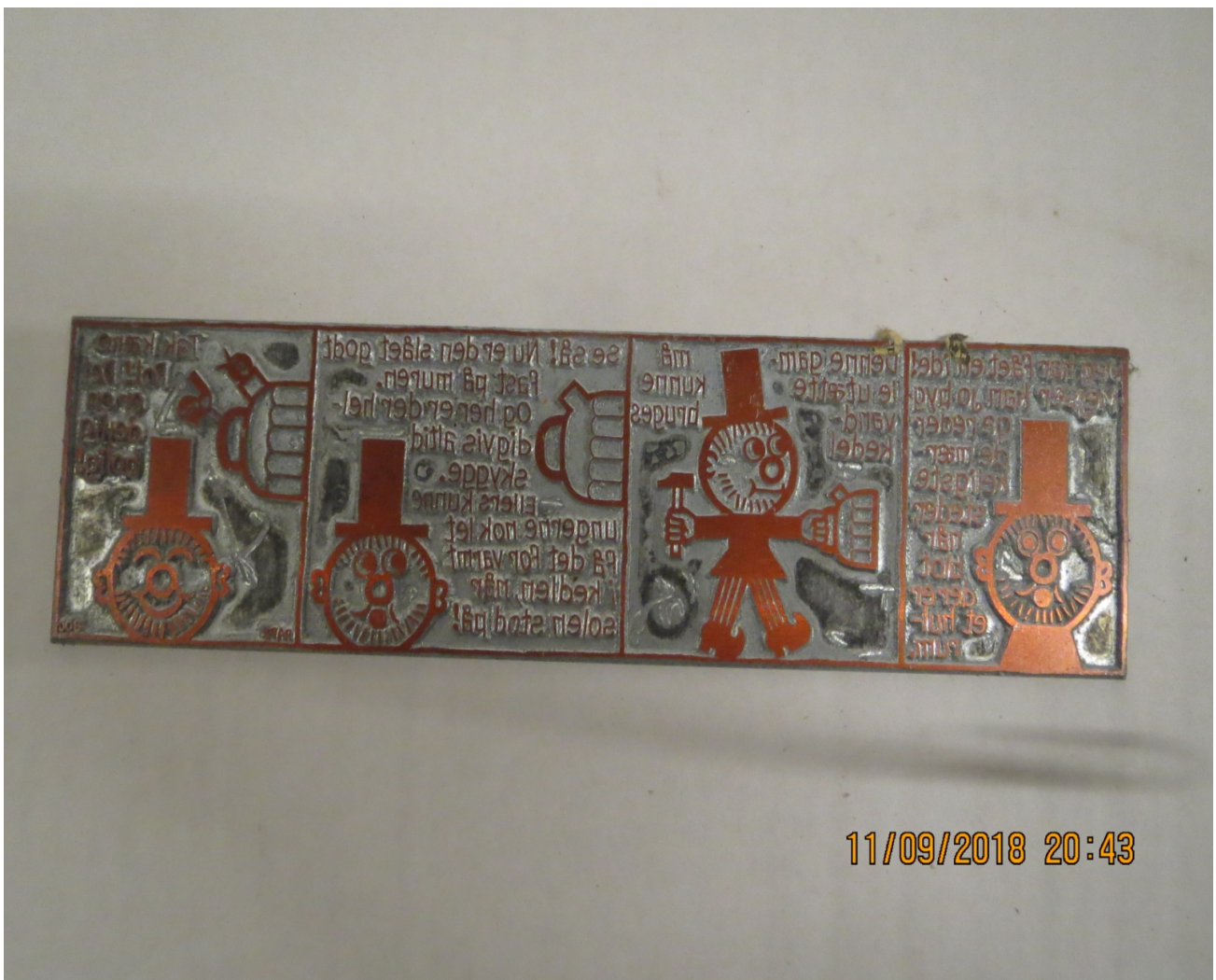
Nogle af de ting vi har på museet, er genstande, som vi alle kender og har set mange steder. Vi har også mere usædvanlige ting og endda ting, som ikke findes andre steder. Ikke alt kan ses i udstillingen, andre ting gemmer sig i magasinet i kælderen og venter på lejlighed til at blive udstillet. Vi prøver at samle ting i udstillingen, så de udgør et tema eller en historie, men det kan godt være svært at finde ting nok i samme tema, til at de kan udgøre en udstilling.

En af de ting, som ligger i kælderen og venter på, at vi får samlet nok sammen er en mængde trykplader. Vi har ikke talt dem, men tror, der er mellem 1.500 og 2.000 plader hver med deres egen historie.

Trykpladerne, hvoraf nogle ses på billedet herunder, er fremstillet i en blylegering og er til brug ved trykning af en tegneserie "Onkel Pot", som nogen måske husker.

Tegneren er Finn Pape, som boede i Øster Velling fra 1964 og frem til sin død den 12. marts 1981. Trykpladerne blev anvendt fra den 21. januar 1962 og 3-4 år frem, hvor der hver dag var en "stribе" i dagbladet Aktuelt under navnet "POT". Alle "striberne" blev genoptrykt i 2011 i 3 bind under navnet ONKEL POT, striber af Finn Pape, bøgerne indeholder i alt 1549 striber, vi er dog ikke helt overbevist om, at alle striberne er med i bøgerne, da vi kan se, at en del af trykpladerne ser ubrugte ud.

Finn Pape skrev også en række bøger til undervisningsbrug i serien "læs dansk", som blev udgivet af Aschehoughs Forlag, samt en række børnebøger blandt andet "Puslingebogen", "Sibylla" og "Hvad er jeg for en?". Derudover skrev Finn Pape angiveligt manuskripter til julekalender i DR med navnet "Kalendernissen", i 1972 og 1973, men vi har desværre ikke kunnet finde noget om julekalenderne.

Noget af det sidste vi har modtaget, er disse flotte folkedanserdragter. Det er ikke noget, vi har haft tidligere og desværre heller ikke noget, vi ved så meget om. Disse dragter er forbundet med så mange regler med hensyn til de lokale variationer fra egn til egn, så vi knap tør udtale os om dem. De dragter, vi har modtaget, har været brugt i Langå Folkedanser Forening, så de skulle være korrekte her på egnen.

Folkedanserdragterne udspringer egentlig fra folkedragterne, som var egnsdragter eller nationaldragter, som man bar i nogle egne af Danmark indtil omkring år 1900. De sidste, der brugte egnsdragter, var de handlende, der fra Valby, Amager, Hedeboegnen eller Skovshoved drog til torvet i København for at sælge deres varer

Landbefolkningens klæder var indtil ca. år 1850, hovedsagelig baseret på hjemmespundet uld og hør, som blev forarbejdet af lokale vævere og skræddere, som ofte arbejdede på samme egn i mange år, hvorved der ikke blev nogen særlig fornyelse.

Da klæder i al almindelighed gik i arv ved dødsfald, fra forældre til børn, kunne en egns særpræg opretholdes længe, og da dragterne ofte var af solidt vadmél, kunne de holde i mange år.

Folkedansen kom til Danmark omkring år 1900, og derefter blev begrebet folkedragten almindeligt.

De dragter, man ser i dag, er eksempler på dragter, der blev fremstillet i perioden fra 1750 til 1850. I dag er det vanskeligt og måske umuligt at få tilsvarende håndvævet stof, og det er ikke muligt at maskinfremstille tilsvarende stof, så derfor erhverves de fleste dragter brugte. I Folkedans Danmark har man et dragtudvalg, der er behjælpelige med at få de korrekte egnsdragter. Der er forskel på højtidsdragter, hverdagsdragter eller arbejdsdragter, f.eks. havde fiskere og sømænd lange bukser, møllere havde hvidt tøj, så man ikke kunne se melet. Der er også forskel på, om det er en dragt til en gift eller en ugift person og meget meget mere. Folkedragter eller nationaldragter kender man også mange andre steder, såsom i Sverige, Norge, Færøerne og Grønland

Vores herre-voksmannequin er nok lidt højere end den dragten er syet til, for det kneb lidt med at få dragten til at nå sammen, men flot alligevel. Vi syntes, at dragterne skulle fotograferes på denne måde for at komme til sin ret.

Der fulgte også et forklæde med til dragten, men vi syntes, at man også skulle kunne se den fine kjole.

Vi får tilbudt mange forskellige ting. Det bedste er naturligvis, når der er tilknyttet en historie til tingene, det er ikke så afgørende om det er store eller små ting. Fra tid til anden får vi tilbudt ting, hvor vi må takke nej tak. Det kan være meget store eller meget tunge ting, da vi er begrænset af den plads vi har, men også at tingene skal kunne komme ind i den lille elevator eller kunne bæres op og ned af trapperne. Det kan også være ting, der ikke rigtig passer ind i de ting, vi beskæftiger os med. Kunstværket på billedet herunder er en af de sidst nævnte, men vi har taget imod det alligevel på grund af historien bag.

Kunstværket er udført af billedhugger, maler og dekoratør Ane Kirstine Brügger, som vi gerne vil fortælle lidt om.

Ane Kirstine blev født Brygger som datter af en smed, den 21. september 1908, i Snejbjerg ved Herning. Hun fik tegneundervisning af Gerda Wichmann og var ellers selvlært. Efter nogle år i København flyttede Ane Brügger til Løkken i 1938. I 1943 flyttede hun til Randers og i 1959 til Laurbjerg. Ane arbejdede i begyndelsen mest med akvarel og oliemaleri. I 1945 udviklede hun sin helt egen udtryksform i batikmaleri. Ane Brügger lavede mange udsmykningsarbejder, arbejdede med stenmosaik, keramik og emalje. Hun havde mange udstillinger rundt om i landet og modtog Anne E. Munchs legat.

Det værk, vi har modtaget, er lavet i 1977 til Langå Sparekasse, sikkert som en gave til en særlig anledning. Værket er udført i kobberpladestykker, som er bukket i forskellige former og limet på en malet baggrund, således at man kan se Gudenåen og jernbanen som en del af motivet.

I Sparrekassen var man lidt træt af de skarpe kanter på kobberpladerne, ide de rev hul i folks tøj, når de gik forbi, og kunstværket fik også revet nogle af de pålimede dekorationer i kobber af. Vi har repareret værket efter bedste evne og i og med, at det ikke rigtig passer ind i vores udstilling, har vi aftalt med bestyrelsen på Kulturhuset, at de finder en passende plads et sted i huset.

Vi er også bekendt med at Ane Brügge desuden lavede en stor mosaik til Houlbjerg Skole, vistnok som en gave fra den daværende Langå Kommune, men den er formentlig gået tabt, da skolen blev revet ned. Ane Kirstine Brügger tilbragte sine sidste år på Frederiksberg, hvor hun døde den 9. juli 1995, og hun ligger begravet der.

Ane Brügger's måske mest kendte værk heromkring kan man se foran Helligåndshuset i Randers, skulpturen **Konen med æggene** fra 1975.

Konen med æggene foran Helligåndshuset. Skulpturen blev bestilt i 1958, og Ane Brügger foreslog Konen med æggene, da pladsen tidligere var kendt som "Æggetorvet". Anes datter Ingeborg var model til skulpturen, - Ingeborg var i det hele taget hendes yndlingsmotiv.

Man kan også se Ane Brügger's værker andre steder i omegnen bl.a. på Værum Ørum nu lukkede skole, hvor der er en stenmosaik, "Syngende børn". På Randers Kunstmuseum er der værker, i frimurerlogen Skt. Martin i Randers har man et maleri, og der er dekorationer af Ane Brügger i Skt. Peters Kirke i Randers.

Kommer man til Løkken kan man ved at besøge Lokal Historisk Arkiv høre meget mere om Ane Brügger, bl.a. fortæller man her, at allerede som barn var hun meget kunstinteresseret. Da en veninde i Snejbjerg omkring 1920 fortalte Ane, at hun ved et besøg hos en tandlæge i Herning havde set et hæfte med de fineste tegninger i venteværelset. Det måtte Ane se, så ved at foregive at hun havde tandpine, fik Ane lov at komme til tandlægen. Beklageligvis for Ane besluttede hendes far mod hendes vilje, at han ville følge hende. Ane fik da også set tegningerne, men måtte efterfølgende ind til tandlæge, der trak en af hendes tænder ud – uden bedøvelse.